

FOTO: HASSE PETERSSON

Bengt Norrving vill som statens förhandlare inte att det nya centrala ALF-avtalet ska detaljstyra alltför mycket. »Det nya avtalet förutsätter att landsting och universitet gemensamt beslutar om hur resurserna ska fördelas, vilket även innefattar landstingens egna FoU-medel«, säger Bengt Norrving.

– Inom kort kommer staten att lägga ett bud som landstingen får ta ställning till, och kommer vi inte överens riskerar vi allvarliga förseningar. En möjlighet skulle då kunna vara att via lagstiftning komma vidare, men det ser jag inte som något bra alternativ, säger Bengt Norrving.

En annan faktor som kan tvinga parterna tillbaka till förhandlingsbordet är om den pågående utredningen av den högspecialiserade vården kommer fram till något som har direkt relevans för ALF-avtalet.

Kombinationstjänster

Slutligen har förhandlarna inte löst frågan om s k kombinationstjänster, dvs professorer och universitetslektorer som även är kliniskt verksamma läkare. Det rör sig om drygt 700 tjänster i hela landet, som idag får ersättning från både fakulteten och landstinget. Det finns önskemål om att dessa befattningar ska bli helt statliga, och att ett avtal mellan landsting och universitet ska reglera ersättningen.

– Men den frågan innefattar så många specifika regler, så som myndighetsutövning, pensionsregler etc, att den måste utredas separat, säger Bengt Norrving.

Peter Örn

Dålig politikerkontakt problem för primärvård

Dålig kommunikation med politiker och tjänstemän, fler patienter med psykosociala besvär och fler uppgifter som tidigare tillhörde sjukhusen utan ökade resurser. Det anger familjeläkare vara de tre största problemen inom primärvården.

II Fammi (Familjemedicinska institutet) presenterar nu sin rikstäckande undersökning om vad distriktssköterskor och familjeläkare anser om tillståndet i primärvården. I januari kom de första delresultaten av studien som bland annat visade att var fjärde allmänläkare har planer på att lämna primärvården (se LT nr 4/2003). Undersökningen bygger på svar från 405 läkare och 374 distriktssköterskor – en svarsfrekvens på cirka 40 procent.

Det högst rankade problemet är att politiker och ledande tjänstemän vet för lite om primärvårdens villkor och arbetssituation.

– Att dialogen med beslutsfattare inte fungerar innebär ett stort misslyckande för oss läkare. Det är ledsamt att behöva se därför att alla vill skapa en bra primärvård. Glädjande nog är det här ett problem som går att göra något åt, säger Göran Sjönell, familjeläkare och Fammi chef.

Årlig träff med politiker

Några som har gjort något åt det är ST-läkarna i Västernorrland. De har tagit initiativ till en årlig träff med ledande politiker och tjänstemän.

– Det finns ett ansvar från båda håll att få igång en dialog, och det här sättet är bra eftersom det blir ett enkelt och rakt forum. Vi får möjlighet att sätta fokus på våra problem, men politiker och tjänstemän får också en chans att belysa sin vardag. Både läkare och politiker behöver lära sig att prata med varandra, säger Eva Jaktlund, ST-läkare i Ånge.

Mötet förbereds och genomförs av ST-läkare och är en del i arbetet med att försöka få ST-läkare att stanna kvar i Västernorrland. Eva Jaktlund berättar att intresset har varit stort och att landstingsstyrelsen prioriterar mötet högt. Mötena har bland annat lett till att ett försöksprojekt, där 20 000 kronor per år ges till varje ST-läkare för utbildning, har permanentats.

Som nummer två på listan rankas den ökade mängden patienter med psykosociala besvär utan att man för det har fått

ökade resurser. Det tredje största problemet anses vara att primärvården har fått ta på sig uppgifter som tidigare sköttes av sjukhusen, också här utan att ha tilldelats extra resurser, samt att samarbetet med sjukhusen måste utvecklas.

Konsulter för bättre kontakt

Ett sätt att förbättra samverkan med sjukhusen är genom så kallade allmänläkarkonsulter. Enligt en dansk modell fungerar idag cirka 100 frivilliga familjeläkare som språkrör mellan primärvård och sjukhus för att skapa en bättre samverkan.

– Fammi kommer att stödja konsulternas arbete så att de kan finnas på fler ställen. Klinikerna tycker också att detta är viktigt, säger Gösta Eliasson, familjeläkare på Fammi.

16 procent av läkarna i undersökningen arbetar inom privat driven primärvård. De läkarna tycker i högre grad

»Läkare och politiker har ett gemensamt ansvar att aktivt ta del av varandras vardag«, säger Eva Jaktlund, ST-läkare i Ånge.

FOTO: SARA ZETTERLUND-HOLFVE

att primärvården fungerar bra och är bra att arbeta i. Man anser också att dialogen med beslutsfattare fungerar bra och att avståndet till dessa är litet. Vidare upplever läkarna att tiden för patienterna räcker till trots att man ansvarar för fler patienter än vad läkare inom offentlig primärvård gör.

– Allt det här gör att vi rekommenderar flera privata vårdgivare. Det skulle vara ett lyft för primärvården, säger Mikael Stolt, familjeläkare på Fammi.

Göran Sjönell anser att primärvårdens resurser kan tas tillvara på ett bättre sätt.

– Det saknas egentligen inte pengar inom primärvården, men resurserna används inte på rätt sätt.

Han menar att det behövs läkare och distriktssköterskor men mindre övrig personal.

– Läkaren kan själv skriva sina journaler, visa in patienter och ta betalt. Det går alldeles utmärkt.

Sara Zetterlund-Holfve